

Sygn. akt II Ka 723/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2022r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	p. o. sekr. sąd. Olga Wojtczuk

przy udziale Prokuratora Anny Makarewicz-Poszytek

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2022 r.

sprawy **D. B.**

oskarżonego z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 8 lipca 2022 r. sygn. akt II K 573/20

na podstawie art. 440 kpk wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Garwolinie do ponownego rozpoznania.

-UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 723/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 8 lipca 2022 r., sygn. II K 573/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>1. <u>Obraza przepisów postępowania karnego, mająca wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk,</u> poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także na wybiórczej analizie tylko jego części, która wyłącznie obciąża oskarżonego, co stanowi naruszenie zasad obiektywizmu, a co w konsekwencji skutkowało:</p> <p>a. jednostronną oceną materiału dowodowego i uznanie za wiarygodne wyłącznie dowody obciążające D. B., przy jednoczesnym pominięciu dowodów świadczących o tym, iż oskarżony nie dopuścił się popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia;</p> <p>b. powierzchowną oceną pozostałego materiału dowodowego, który miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w postaci opinii Zakładu Genetyki Sądowej, z której wynika, iż na jednej z próbek</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

zabezpieczonej w pojeździe marki S. (...) należącym do oskarżonego znajdują się ślady DNA innej osoby, co potwierdza, iż tym samochodem w dniu zdarzenia jechała również inna osoba;

c. odmówieniu waloru pełnej wiarygodności zeznaniom świadka A. G. (1), w których to zeznaniach świadek przyznał się wprost, iż to on był w dniu 20 marca 2020 r. kierowcą pojazdu S. (...) i to on doprowadził do wypadku;

d. odmówieniu waloru pełnej wiarygodności zeznaniom świadka I. Z., która na rozprawie w dniu 14 marca 2022 r., stwierdziła, iż przesłuchujący ją w dniu 20 marca 2020 r. funkcjonariusz Policji S. T. wywierał na nią wpływ, aby złożyła zeznania pogrążające D. B., co świadczy o stronniczym prowadzeniu przez tego funkcjonariusza niniejszego postępowania przeciwko oskarżonemu;

2. **Błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść**, a polegający na błędnym przyjęciu, iż D. B. w dniu 20 marca 2020 r., na drodze publicznej, w miejscowości W. K., gminy T., województwa (...), prowadził samochód osobowy marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), będąc w stanie nietrzeźwości 1,39 ‰ alkoholu we krwi, w sytuacji gdy w rzeczywistości kierowcą pojazdu był A. G. (2).

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

<p>Sąd Okręgowy korzystając z uprawnień, jakie stwarza art. 436 kpk, w ogóle nie oceniał zarzutów obrońcy. Nie odznaczył zatem kratki „zasadny/niezasadny” zarzut w odpowiedniej rubryce tabelarycznego uzasadnienia na formularzu. W II instancji wydano wyrok kasatoryjny, zgodnie z wnioskiem apelacyjnym, ale bynajmniej nie z uwagi na stwierdzenie uchybień, na które wskazywał obrońca, lecz z uwagi na okoliczności podlegające uwzględnieniu z urzędu, których stwierdzenie było wystarczające do wydania wyroku. Omówiono je w następnej rubryce.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>- o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego D. B. od popełnienia zarzucanego mu czynu;</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>-----</p>	<p>-----</p>	

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p><u>Rażąca niesprawiedliwość wyroku wydanego w I instancji (art. 440 kpk).</u></p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>Stosownie do treści art. 433 § 1 kpk Sąd Okręgowy był zobowiązany do rozpoznania sprawy nie tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, ale</p>	

również w zakresie szerszym, dopuszczonym przez ustawę, w celu ustalenia, czy nie zachodziły w sprawie okoliczności uzasadniające przekonanie, że utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji byłoby rażąco niesprawiedliwe w myśl art. 440 kpk. Przepis art. 440 kpk zobowiązuje Sąd II instancji do zmiany orzeczenia na korzyść oskarżonego lub uchylenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Pojęcie "rażąca niesprawiedliwość", przez którą należy rozumieć w szczególności uchybienie wymogu rzetelności procesu, wiąże się nie tylko z łatwością stwierdzenia jej zaistnienia, a więc nie tylko z niesprawiedliwością oczywistą, ale i stopniem natężenia owej niesprawiedliwości, która właśnie musi mieć charakter rażący, czyli bardzo duży (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia z 24.03.2022 r., sygn. I KK 13/22, LEX nr 3418003).

Dokładnie tego rodzaju uchybienie stwierdził Sąd Okręgowy, o czym poniżej.

W przedmiotowej sprawie w zaskarżonym wyroku sygn. II K 573/20 Sądu Rejonowego w Garwolinie wymierzono oskarżonemu D. B. karę bezwzględną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w wysokości 11.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

W postępowaniu sądowym zachodziły uzasadnione wątpliwości w kwestii poczytalności podsądnego D. B., skutkujące przeprowadzeniem dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej. Owa opinia znajduje się na k. 213-216v akt sprawy. W jej wnioskach końcowych (w pkt 2) wskazano, iż w czasie objętym zarzutem oskarżony miał zniesione zdolność do rozpoznania znaczenia czynu i możliwość pokierowania swoim postępowaniem – a zatem była to esencja tego, o czym stanowi przepis art. 31 § 1 kpk, ze wszystkimi tego skutkami.

W świetle bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego i piśmiennictwa, poczytalność oskarżonego jest jedną z okoliczności, które wymagają stwierdzenia przy wykorzystaniu opinii biegłych, albowiem jej stwierdzenie wymaga wiedzy specjalnych. W takiej sytuacji na organie procesowym zawsze ciąży obowiązek zasięgnięcia opinii biegłych. Wiadomości, których mogą dostarczyć biegli, nie mogą być zastąpione przez organ procesowy, albowiem wówczas opinia taka nie mogłaby

zostać skontrolowana ani przez strony, ani przez sam organ. Organ ten nie może występować w podwójnej roli - organu procesowego i źródła dowodowego. Zatem nawet gdyby Sąd posiadał wiadomości specjalne, to i tak zgodnie z treścią art. 193 § 1 kpk musi korzystać z opinii biegłych.

Tymczasem Sąd a quo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, całkowicie wbrew temu co miał w aktach sprawy, dokładnie wbrew wyżej wymienionej opinii sądowo-psychiatrycznej, poczynił ustalenia faktyczne, zgodnie z którymi „Oskarżony miał w czasie czynu zachowaną pełną zdolność do rozpoznania znaczenia czynu i możliwość pokierowania swoim postępowaniem” (zd.6 w fakcie 6, k. 267). Ocenie w/w opinii w tabelarycznym uzasadnieniu sporządzonym przez Sąd I instancji w rubryce 2.1 dotyczącej dowodów uznanych za wiarygodne nie poświęcono ani jednego zdania, jedynie ją wymieniając po lewej stronie tabeli, wśród innych dowodów z dokumentów (k. 269 verte).

D. B. w sprawie niniejszej reprezentował obrońca z wyboru (pełnomocnictwo, k. 94), który powyższego uchybienia nie zawarł w apelacji wniesionej na korzyść swojego mocodawcy.

Powyższe uchybienia, a dokładniej przeoczenia zarówno po stronie Sądu Rejonowego, jak i obrońcy były wręcz rażące, bezsporne, widoczne na pierwszy rzut oka, nie wymagające zagłębiania się w kwestie proceduralne i miały realny, rzeczywisty wpływ na treść zaskarżonego wyroku. W przekonaniu Sądu Okręgowego, obojętnie jak zakwalifikować to uchybienie w kontekście przesłanek odwoławczych, zaskarżony wyrok nie mógł się ostać, jako rażąco niesprawiedliwy. Na potrzeby niniejszego uzasadnienia przyjąć można błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść wyroku wydanego w I instancji, polegający na wadliwym ustaleniu zdolności oskarżonego do rozpoznania znaczenia swojego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, poczyniony wbrew treści opinii sądowo-psychiatrycznej.

W istocie w sprawie niniejszej chodziło o kwestię fundamentalną. Przepis art. 31 § 1 kk przewiduje okoliczność wyłączającą winę sprawcy, w sytuacji, w której z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł on w czasie

zarzucanego mu czynu rozpoznać jego znaczenia ani pokierować swoim postępowaniem.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
-----	-----
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylecia	
-----	-----

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<p>Uchybienia stwierdzone z urzędu, dyskwalifikowały w całości postępowanie pierwszoinstancyjne, którego efektem był zaskarżony wyrok. Dążenia ustawodawcy do reformatoryjności postępowania odwoławczego nie należy utożsamiać z intencją zastąpienia Sądu I instancji w procedowaniu co do istoty sprawy. To jest bowiem rolą Sądu I instancji i w ten sposób realizuje się gwarantowana stronom konstytucyjnie realna dwuinstancyjność postępowania, gdyż od orzeczenia tego właśnie Sądu stronom przysługuje środek odwoławczy. W przypadku niezrealizowania przez Sąd a quo powinności dążenia do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i kwestii fundamentalnych od których zależał kształt orzeczenia kończącego sprawę niniejszą, Sąd ad quem stwierdził, iż zaktualizowała się konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku.</p>		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.	-----	~~# art. 454 § 1 k.p.k.~~ -----
Zwięźle o powodach uchylenia		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
<p>Procedując po raz kolejny, Sąd Rejonowy w Garwolinie poczyni prawidłowe ustalenia faktyczne w kwestii poczytalności oskarżonego D. B. i następnie wyda orzeczenie uwzględniające te ustalenia, dokonując prawidłowej subsumcji tychże ustaleń pod normy prawa materialnego. Z wyjątkową uwagą Sąd Rejonowy pochylił się także nad oceną dowodu w postaci opinii sądowo-psychiatrycznej, nie tylko w części dotyczącej samych wniosków końcowych, ale całości zawartych w tymże dowodzie spostrzeżeń i uwag biegłych odnoszących się do stanu psychicznego podsądnego w czasie zarzucanego mu czynu, przebiegu jego wcześniejszego leczenia psychiatrycznego i hospitalizacji oraz potrzeby wdrożenia skutecznych rozwiązań przewidzianych w KK, a dotyczących jego aktualnej sytuacji i zagrożeń, jakie stwarza oskarżony dla otoczenia.</p>	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	-----
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	-----

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Cały wyrok		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana